

HISTORISK TIDSKRIFT
(Sweden)

123:1 • 2003

Redaktören har ordet

Conny Blom är död. Hans bortgång kommer sannolikt inte att ge några stora rubriker, vilket är synd och orättvist. Han var en av de stilla i landet och gjorde inte mycket väsen av vare sig sin person eller gärning. Dock visste han sitt värde och kunde vara vass om så behövdes. Han verkade som bibliotekarie vid historiska institutionen i Lund, en duktig sådan. Först som sist var han dock historiker. Trots att biblioteksverksamheten tog mycket av hans tid och trots att han under en stor del av sin yrkesverksamma tid plågades av ohälsa var han mer produktiv än de flesta; det han skrev var dessutom gediget och lödigt och ibland nydanande.

Han disputerade 1972 på avhandlingen *Förbindelsedikten och de medeltida rimkrönikorna. Studier kring omarbetningen av Erikskrönikan och tillkomsten av Förbindelsedikten samt dessa krönikedelars plats i den medeltida rimkröniketraditionen* och återkom även senare till detta klassiska ämne, till exempel i artikeln "Liknelsen om konung Albrekt. Skämtet och löjet som politiskt vapen i en medeltida rimkrönika", publicerad i *Scandia* 1992. Förskjutningen av fokus från avhandlingen till den tjugo år senare publicerade artikeln illustrerar Conny Bloms utveckling som forskare. Intresset för medeltiden och de källkritiska kraven släppte han visserligen aldrig men han sökte sig hela tiden nya vägar och inte sällan gav han sig ut i obanad terräng. En stor del av sina vetenskapliga arbeten skrev han inom två banbrytande projekt, initierade och ledda av Birgitta Odén: "Forskarutbildningens resultat 1890–1975" – finansierat av UHÄ – respektive "Äldre i samhället – förr, nu och i framtiden" – finansierat av FRN. Inom det förra publicerade han bland annat monografin *Doktorsavhandlingar i historia 1890–1975. En kvantitativ studie* (1980) och flera artiklar. Inom ramen för det senare författade han monografin *Bilden av de äldre* (1987), en inträngande undersökning av hur äldre framställts i barn- och ungdomslitteratur, samt arbetsrapporten *Hospitals-hjon och fribröder. De äldres villkor inom den offentliga vården från senmedeltiden till 1700-talets slut* (1991).

Det tunga arbetet *Tiggare, tidstjuvar, lättingar och landstrykare. Studier av attityder och värderingar i skrän, stadgar, ordningar och lagförslag gällande den offentliga vården 1533–1664* (1992) innebar en utvidgning och vidareutveckling av tankarna inom "äldreprojektet". Detsamma kan sägas om bidragen till den av Eva Österberg utgivna projektantologin *Jämmerdal och*

fröjdesal (1997), artiklarna "Husmoder och lärmoder. Om kvinnliga befattningshavare vid Stockholms barnhus" och "Torsk-Margareta, Stumpefots-Karin och Tjocke-Sara. Om kvinnorna på samhällets botten". Vid sin bortgång arbetade Conny Blom på en studie om inhysehjonens sociala situation.

Conny Bloms vetenskapliga produktion utmärks således av stor ämnes- och tidsmässig bredd och, som framhölls ovan, av god kvalitet. Det är, vill jag påstå, människor som Conny Blom, som i stor utsträckning bär upp historieforskningen och som gör det till ett privilegium att få vara verksam vid en historisk institution, människor som trots att de sällan får den erkänsla de förtjänar envist fortsätter att forska, drivna av en stor nyfikenhet och en obändig vilja. Conny Blom är död. Han förtjänar att bli ihågkommen av det svenska historikerskrået.

I föreliggande nummer av *Historisk tidskrift* skriver Mikael Sjögren om statsrådet Ulla Lindström och genusordningen och analyserar de strukturella begränsningar ett ensamt kvinnligt statsråd hade att försöka kringgå i 1950- och 1960-talens Sverige. Johan Holm tar i en studie av bondeståndets allianser och konflikter vid riksdagarna 1595–1635 upp den handske Börje Harnesk kastade i *Historisk tidskrift* 2002:1. Holm menar att man inte, som i tidigare forskning, kan utgå från två aktörer – överhet och allmoge – utan att man måste laborera med tre, nämligen kungen, adeln och allmogen, och studera konflikter och allianser mellan dessa.

Numret rymmer även en översikt över nyare tysk forskning om konfessionalisering, folkgemenskap och identitetskonstruktion, författad av Yvonne Marie Werner samt ett ovanligt stort antal meddelanden. Det samarbete mellan den svenska arkivvärlden och *Historisk tidskrift*, som utvecklades under Peter Aronssons redaktörstid, bär nu frukt i form av regelbundna rapporter om vad som händer inom arkivvärlden, vilket är mycket glädjande. Det är även Carl-Johan Gadds och Maria Ågrens initiativ att starta ett projekt vars syfte är att åstadkomma ett svensk-engelskt terminologiskt lexikon, tillgängligt för alla via nätet. Projektet stöds av Svenska historiska föreningens styrelse.

Med detta nummer tar vi vidare ett krafttag för att komma ifatt med publiceringen av kortrecensionerna. Det kan tyckas vara en överlappsgärning eftersom de läggs ut på *Historisk tidskrifts* hemsida så fort de kommit in till redaktionen. Det är emellertid nödvändigt, dels till följd av att många recenser fortfarande anser att publicering på nätet inte är någon riktig publicering, dels för att en tämligen stor del av *Historisk tidskrifts* läsekrets inte besöker tidskriftens hemsida.

Även publiceringen av opponentrecensioner av nyutkomna avhandlingar släpar efter. Detta beror på att det tar tid (och kraft) att få in dem och på att vi bara kan publicera ett begränsat antal i varje nummer. För att råda bot på detta missförhållande är det min förhoppning att under året kunna ge ut ett extranummer enbart innehållande opponentrecensioner. Detta förutsätter dock extra finansiering, som i dagsläget inte är klar.

Debatten har avstannat, dock bara tillfälligt. Två nya och en nygammal debatt är under uppsegling och kommer att beredas utrymme i kommande nummer.

Lars M Andersson